

INFORMACJA KRUS

Kleszcze - kłujący temat!

Wielkimi krokami zbliża się wiosna, przyroda budzi się powoli do życia, a wraz z nią rośnie aktywność kleszczy, która będzie trwała aż do listopada. Wiosenny wysyp tych pajęczaków odnotowywany jest obecnie na terenie całego kraju. Środowisko ich bytowania to przede wszystkim lasy liściaste (głównie krzewy sąsiadujące z wysokimi trawami), łąki, pastwiska, parki, a nawet miejskie trawniki.

Wzrost populacji kleszczy w ostatnich latach tłumaczony jest korzystnymi warunkami do ich rozwoju, a więc ciepłymi, wilgotnymi zimami oraz brakiem drapieżników polujących na te organizmy.

Należy pamiętać, że nie każdy kleszcz jest nosicielem patogenów, a podjęcie szybkiej reakcji zapobiega zachorowaniu na boreliozę. W ciągu ostatnich lat liczba wypłaconych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odszkodowań z tytułu uszczerbku na zdrowiu spowodowanego zachorowaniem na boreliozę wzrosła z 132 w 2009 roku do 282 w 2018 roku. Jak widać liczba zachorowań ma tendencję wzrostową. Boreliozę wywołuje bakteria *Borrelia burgdorferi*, która dostaje się do organizmu człowieka w następstwie ukąszenia przez zarażonego nią kleszcza. Z uwagi na charakter pracy, rolnicy obok leśników są jedną z najbardziej narażonych na ryzyko zachorowania grup zawodowych.

Jak się ustrzec przed kleszczami? Wybierając się w miejsca, gdzie istnieje wzmożone ryzyko kontaktu z pajęczakiem, należy zadbać o odpowiedni jasny ubiór zakrywający większą część ciała, tj: długie spodnie, wysokie buty, długie rękawy, nakrycie głowy. Poza tym warto zastosować specjalne preparaty odstrasżające (w postaci spray'ów, kremów), które dostępne są w każdej aptece. Po powrocie do domu należy dokładnie sprawdzić, czy na ciele nie ma intruza. Jest to bardzo ważne,

ponieważ ślina kleszcza zawiera substancje znieczulające, co powoduje, że nie czujemy ukąszenia. Najczęstsze miejsca preferowane przez kleszcze to te, gdzie skóra jest cieńsza – skóra głowy, skóra za uszami, pachwiny. Niemniej jednak pajęczak zadowoli się każdym wolnym centymetrem ciała człowieka.

Jak postępować jeśli doszło do ukąszenia? Należy jak najszybciej usunąć kleszcza w całości za pomocą np. pęsety, pompki próżniowej, karty do usuwania kleszczy. Nie wolno próbować go wykręcać, w żadnym wypadku smarować kremami, masłem itp. Miejsce po ukąszeniu koniecznie należy odkazić. Jeśli kleszcz tkwi głęboko w ciele, niezwłocznie trzeba udać się do lekarza. Każda mijająca godzina zwiększa ryzyko zachorowania nie tylko na boreliozę, ale także na kleszczowe zapalenie mózgu (KZM). Zazwyczaj w miejscu ukąszenia przez kleszcza, pojawia się na skórze charakterystyczny rumień w postaci owalnego pierścienia, który z czasem powiększa się do kilku centymetrów, po czym blednie od środka i zanika. Rzadko, ale odnotowywane są takie przypadki, gdy rumień nie występuje, kleszcz pozostaje niezauważony, a pojawiają się tylko objawy grypopodobne, np.: stan podgorączkowy, bóle mięśniowo-stawowe, nudności, bóle głowy, osłabienie. Jeśli po ukąszeniu przez kleszcza wystąpią powyższe niepokojące symptomy, bezwzględnie trzeba zgłosić się do lekarza w celu wykluczenia boreliozy bądź podjęcia stosownych kroków w razie potwierdzenia choroby. Nieleczona borelioza może prowadzić do uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego i układu sercowo-naczyniowego. Niestety na tę chorobę nie ma szczepionki, stosuje się wyłącznie antybiotykoterapię, a leczenie jej skutków jest długotrwałe.

Kleszcze mogą przenosić nie tylko boreliozę, bywa, że są wektorem np. flawiwirusa, który powoduje kleszczowe zapalenie mózgu – jak sama nazwa wskazuje chorobę centralnego układu nerwowego, bardzo ciężką w leczeniu. Zakażenie flawiwirusem występuje rzadziej niż bakterią *Borrelia burgdorferi*, ale trzeba być świadomym również tego zagrożenia. Podobnie do boreliozy pierwsze objawy zakażenia wirusem są zbliżone do grypy. Istnieje jednak szczepionka, dzięki której można się ustrzec KZM – kleszczowemu zapaleniu mózgu, która według PZH charakteryzuje się wysoką skutecznością.

Rolnik, po uzyskaniu decyzji państwowego inspektora sanitarnego o stwierdzeniu choroby zawodowej, może ubiegać się o:

- jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu;
- rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Link do strony KRUS nt. chorób zawodowych:

<https://www.krus.gov.pl/zadania-krus/prewencja/choroby-zawodowe-rolnikow/definicja-i-rozpoznanie-choroby-zawodowej/>